Turun hallinto-oikeus

Lausunto
28.12.2017

Dnro H00092/17

kirjaamo@intermin.fi
maahanmuutto-osasto@intermin.fi

Sisäministeriön 29.11.2017 päivätty lausuntopyyntö ulkomaalaislain muuttamisesta
SM17193958
00.01.05.00
SMDno-2015-1328

Hallinto-oikeus viittaa 25.8.2017 antamaansa lausuntoon ja toteaa lisäksi seuraavaa:

199 §
Uudessa luonnoksessa voimassaolevaan 199 §:ään ei ole ehdotettu tehtäväksi muutoksia. Uudessa luonnoksessa on kuitenkin ollut tarkoitus luopua aikaisemmassa luonnoksessa esitetystä hallinto-oikeuksille asetetusta määräajasta ratkaista täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskeva hakemus karkottamispäätöksestä, joka on tehty 149 §:n 1 momentin 2–4 kohdissa tai 4 momentissa mainituin perustein tai sillä perusteella, että karkotettavan katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta 156 §:ssä säädetyin edellytyksin. Tähän nähden voimassaolevan 199 §:n 4 momenttiin sisältyvää viittausta 198 b §:ään tulee muuttaa siten, että se kohdistuu ainoastaan ehdotetun 198 b §:n 1 momenttiin. Muutoin hallinto-oikeuden tulisi ratkaista hakemus seitsemän päivän kuluessa myös 198 b §:n uudessa 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa.

201 §
Myös ehdotetun pykälän 6 momenttiin sisältyvä viittaus tulee tarkistaa 198 b §:n käännyttämistä koskevaan 1 momenttiin kohdistuvaksi.

Lausunnon ovat valmistelleet hallinto-oikeustuomari Kristian Hellman ja hallinto-oikeuden esittelijä Laura Pentikäinen.

Pirjo Marela
hallinto-oikeustuomari, ylituomarin sijaisena

Turun hallinto-oikeus Lausunto Dnro H 00074/17

25.8.2017

Sisäministeriön lausuntopyyntö ulkomaalaislain muuttamisesta
SM17179966
00.01.05.00
SMDno-2015-1328

Yleistä

Hallinto-oikeus pitää erittäin hyvänä esityksen pyrkimystä selkiyttää ulkomaalaislain täytäntöönpanosääntelyä. Sekavat ja monitulkintaiset säännökset aiheuttavat ylimääräistä työtä sekä hallinto-oikeuksille että valittajien asiamiehille. Asiamiehet hakevat täytäntöönpanon kieltoja varmuuden vuoksi myös sellaisiin päätöksiin, joita ei voida panna täytäntöön valituksen vireillä ollessa. Täytäntöönpanosäännösten keskittäminen yhteen lukuun on hyvä alku. Säännökset ovat kuitenkin edelleen erittäin pitkiä ja sisältävät niin paljon viittauksia, erilaisia pääsääntöjä, poikkeuksia ja poikkeusten poikkeuksia, että järjestelmä on hyvin sekava ja vaikeasti hahmotettava. Sen ymmärtäminen tuottaa vaikeuksia asiakkaille ja heidän asiamiehilleen, eikä soveltaminen ole viranomaisillekaan yksinkertaista. Tämän vuoksi ei myöskään tätä lausuntoa tehtäessä ole välttämättä huomattu kaikkia uudistuksen soveltamiseen liittyviä ongelmia.

Hallinto-oikeudella ei ole sinänsä huomauttamista ehdotettuun menettelyyn eikä 30 päivän määräaikaan. Määräaika riittänee täytäntöönpanoasian ratkaisemiseen, vaikka karkottamiseen liittyvä kokonaisharkinta edellyttääkin koko asiakirja-aineiston saamista ja siihen perehtymistä.

Muutos tulee lisäämään hallinto-oikeuden työmäärää, koska valituksissa tullaan varmaankin aina vaatimaan täytäntöönpanon kieltämistä. Jokaiseen asiaan tulee siten työvaiheita, joita aikaisemmin ei ole ollut. On myös oletettavissa, että karkottamisten määrä tulee kasvamaan, koska maassa luvallisesti oleskelevien ulkomaalaisten määrä on kasvussa.

Yksityiskohtaiset kommentit

Johtolause

Muutettavien pykälien luettelosta puuttuu 201 §.

Osoite Sairashuoneenkatu 2–4 PL 32, 20101 TURKU
Puhelinvaihde 029 264 2400
Faksi 029 564 2414
Sähköposti turku.hao@oikeus.fi

198 b § Täytäntöönpanoa koskeva hakemus

Voimassa oleva ja myös muutettu säännös on muotoiltu harhaanjohtavasti niin, että siitä syntyy vaikutelma hakemukselle asetetusta prosessuaalisesta määräajasta. Tätä määräaikaa on käytännössä jopa erehdytty pitämään ehdottomana ja haettu menetetyn määräajan palauttamista. Säännöksen varsinainen merkitys on kuitenkin vain se, että siinä määritellään ne tilanteet, jolloin hallinto-oikeuden on ratkaistava täytäntöönpanon kieltohakemus tietyssä ajassa. Täytäntöönpanon keskeyttämistä saa luonnollisesti hakea myös myöhemmin, ja täytäntöönpano voidaan aina keskeyttää myös viran puolesta.

Pykälästä ei käännyttämisen osalta ilmene "suoja-aika", jolloin päätöstä ei saa panna täytäntöön, koska osa 198 b §:n uudessa 1 momentissa viitatuista päätöksistä on lain 201 §:n mukaan pantavissa täytäntöön heti. Tosin 201 §:ssä viitataan vastaavasti 198 b §:n mukaiseen hakemukseen. Säännösten keskinäinen suhde ja tarkoitus on epäselvä. Karkotuksia koskevassa uudessa 2 momentissa tätä sekavuutta ei ole.

199 § Täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen ratkaiseminen

Pykälä olisi selkeämpi, jos sen 4 momenttia muutetaan niin, että siinä viitataan 198 b §:n 1 momenttiin eikä koko pykälään ja 5 momentissa viitataan 198 b §:n 2 momenttiin toistamatta tuon momentin sisältöä.

200 § Karkottamispäätösten täytäntöönpano

Myös tämän pykälän 2 momentissa olisi selvempää viitata 198 b §:n 2 momenttiin toistamatta sen sisältöä.

201 § Käännyttämispäätösten täytäntöönpano

Momenttien lisäämisen vuoksi muutetun pykälän 6 momentissa oleva viittaus tulee tarkistaa.

Lausunnon valmistelu

Lausuntoa ovat valmistelleet hallinto-oikeuden 3. osaston tuomarit Pirjo Marela, Kristian Hellman ja Sampo Löf-Rezessy.

Hallinto-oikeuden ylituomari Ritva Isomoisio